

Izložbe Etnografskog muzeja u Zagrebu u 2016. godini

IZLOŽBE U ETNOGRAFSKOM MUZEJU

ČAROBNA DRUŽBA – VJEROVANJA U NADNARAVNA BIĆA U PODRAVINI

Etnografski muzej, 11. prosinca 2015. – 31. svibnja 2016.

Autorica izložbe: Danijela Križanec Beganović

Autorica fotografija: Iva Lulić

Likovni postav: Nikolina Jelavić Mitrović

Izložba pojedinačno obrađuje nadnaravna bića, *vile* i *vilovnjake*, *coprnice*, *more*, *divlje dekle*, *vede*, *mrake* itd., vjerovanja koja zauzimaju važno mjesto u tradicijskoj kulturi. Suvremeni trendovi modernog društva pokazuju da su ovakve teme i danas iznimno dobro prihvaćene i popularne u cijelom svijetu.

Izložba je rezultat suradnje Etnografskog muzeja i samostalne umjetnice, nagrađivane fotografkinje Ive Lulić. Na izložbi su svojim prikazima likova sudjelovali Zdenko Bašić, akademski filmski animator, Zdravko Tišljar, svestrani i priznati likovni umjetnik te nekolicina mlađih autorica: Marija Plečko, Petra Orbanić i Maja Jurjević. Zvučna kulisa izložbe, koja je aranžirana zvukovima prirode, autorsko je djelo Ive Vičića.

Izložba je bila popraćena brojnim događanjima: od radionica i stručnih predavanja preko kazališnih predstava i *bajkopričaonica* do *vilinskog bala* i nagradnih igara te izložbom radova učenika OŠ Stenjevec *Simbolička* i *asocijativna uloga*

boje, koja je u Muzeju bila postavljena tijekom travnja i svibnja 2016. godine. Izloženi radovi učenika nastali su u okviru likovne radionice koju vodi učiteljica Vladimira Bošnjak.

PRIGODNA IZLOŽBA POVODOM PREZENTACIJE ONLINE KATALOGA „ZBIRKA PERINIĆ“

Etnografski muzej, 17. ožujka – 17. travnja 2016.

Autorica izložbe: Tea Rittig Šiško

Izložbom je predstavljen izbor lutaka iz *Zbirke Perinić* te mrežni katalog kojim je pružen cjelovit pristup zbirci.

PISANICE ANE BOGAT

Etnografski muzej, 21. ožujka – 10. travnja 2016.

Autorica izložbe: Danijela Križanec Beganović

Likovni postav: Danijela Križanec Beganović

Izložbom su predstavljene podravske pisanice dugogodišnje suradnice i prijateljice Muzeja Ane Bogat. Etnografski muzej u svojim zbirkama čuva nekoliko desetaka njenih pisanica izrađenih tehnikom šaranja voskom. Pisanice ukrašava koristeći tradicijske, uglavnom biljne motive.

DVIJE STANICE NA HRVATSKOM PUTU SVILE

Etnografski muzej, 2. svibnja – 2. travnja 2017.

Autorica izložbe: Gordana Viljetić

Likovni postav: Jasminka Vujičić, Gordana Viljetić

Izložba tematizira svilarstvo i svilogojstvo na području Hrvatske – u Konavlima, Dalmatinskom zaleđu, Slavoniji i Posavini. Funkcionira kao sadržajna nadopuna izlošcima u stalnom postavu u okviru projekta *Dvije stanice na hrvatskom putu svile* realiziranog u suradnji Etnografskog muzeja i Zoološkog vrta grada Zagreba. Osnovne aktivnosti projekta namijenjene su djeci starijega predškolskog i školskog uzrasta, a obuhvaćaju odgojno-obrazovne programe (izložbe i tematska vodstva, predavanja, prezentacije i radionice) vezane uz uzgoj dudovog svilca te domaću proizvodnju i uporabu svilene niti.

OBRISI ŽIVOTA, IZLOŽBA FOTOGRAFIJA RENÉA PRONKA

Etnografski muzej, 18. svibnja – 26. srpnja 2016.

Autorica izložbe: Zvezdana Antoš

Likovni postav: Nikolina Jelavić Mitrović

Izložba obuhvaća niz portreta nizozemskog fotografa Renéa Pronka koji je ostao impresioniran jednostavnošću života običnih ljudi u hrvatskim selima, osobito na području Žumberka gdje i živi s obitelji već tri godine. Izložene fotografije nisu samo obilježile jedno vrijeme, nego su ga na neki način i zaustavile, opisale i dokumentirale. One nam pričaju i o identitetima, sličnostima i različitostima životne svakodnevice najčešće starijih, osamljenih i siromašnih ljudi, ali i o njihovoj vitalnosti i snažnoj želji za životom. Fotografije su osobito vrijedne i s etnološkog aspekta, zato što ih možemo upotrijebiti kao izvor za rekonstrukciju svakodnevnog života u selima na području Žumberka, Like i Hrvatskog zagorja.

Izložba je realizirana u suradnji s Nizozemskim Veleposlanstvom u Zagrebu povodom njihova predsjedanja Vijećem EU-a.

SMOTRE FOLKLORA I SIMBOLI IDENTITETA – U POVODU 50. MEĐUNARODNE SMOTRE FOLKLORA U ZAGREBU

Etnografski muzej, 16. lipnja – 30. listopada 2016.

Autorica koncepcije: Zorica Vitez

Autori izložbe: Zorica Vitez, Katarina Bušić, Josip Forjan

Likovni postav: Luka Predragović - Maji Studio

Tematskom izložbom o položaju tradicijske kulture u suvremenosti, a povodom 50. *Međunarodne smotre folklora*, Etnografski muzej se priključio obilježavanju i održavanju ovogodišnje jubilarne folklorne festivalske priredbe koja se u Zagrebu održava od 1966. godine. Izložba je ostvarena u suradnji triju zagrebačkih ustanova u kulturi: Etnografskog muzeja, Koncertne direkcije Zagreb – Međunarodne smotre folklora te Posudionice i radionice narodnih nošnji. Osnovni cilj izložbe bio je proučiti i istražiti fenomen folklora u svim aspektima njegova društvenog učinka, a posebno dokumentirajući prakse od prve polovine 20. stoljeća do danas.

Izložba obuhvaća tri cjeline: *Polu stoljeća zagrebačke Međunarodne smotre folklora; Narodna nošnja u kulturnim praksama 19. i 20. st. – od uporabnog do simboličkog; Od originala do rekonstrukcije. Prikupljanje, suvremena izrada i folklorna primjena narodnih nošnji.*

Uz izložbu su organizirane revije *Tradicijsko u suvremenom* (etno-moda) i *Obnovljena baština Cvelferije* (narodne nošnje rekonstruirane poslje poplave u Županskoj Posavini).

PUNA ŠAKA BRADE

Etnografski muzej, 2. rujna – 20. studenog 2016.

Autorice izložbe: Katarina Dimšić, Dolores Miličić

Likovni postav: Luka Predragović - Maji Studio

Izložbom je predstavljena unutrašnjost starozagrebačke brijačnice, kakve su bile krajem 19. i tijekom 20. stoljeća, te je prikazan sam način brijanja kakav se nekada prakticirao. Tijekom trajanja bila je popraćena bogatim sadržajima edukativnog i humanitarnog karaktera.

Izložba je otvorena povodom Svjetskog dana muških brada, a trajala je tijekom popularne akcije *Movember*.

LJEPA GLAVA: MUZEJ – BAŠTINA – LOKALNA ZAJEDNICA

Etnografski muzej, 19. studenoga 2016. – 15. siječnja 2017. godine

Autori izložbe: Matija Dronjić, Mareta Kurtin

Likovni postav: Matija Dronjić, Mareta Kurtin, Danijela Križanec Beganović

Izložba nastoji senzibilizirati sveukupnu javnost za pitanja zaštite i očuvanja nematerijalne kulturne baštine na pozitivnom primjeru Lepoglave. Tematske cjeline pružaju prostorni, povijesni i kulturološki kontekst, a naglasak je stavljen na suvremenu komponentu tradicije, tj. kulturne politike i aktivnosti lokalne zajednice kojima se predstavlja i (re)brendira Lepoglava. Posebna pozornost posvećena je sadašnjosti čipkarstva i izazovima koje nosi budućnost, kao i vjerovanjima i prakticiranju pojedinih tradicijskih obrazaca. Izložba je opremljena multimedijalnim i interaktivnim sadržajima te popraćena edukativnim sadržajima.

BOŽIĆNI KINČ

Etnografski muzej, 1. prosinca 2016. – 7. siječnja 2017.

Autorica izložbe: Danijela Križanec Beganović

Likovni postav: Danijela Križanec Beganović

Božićno zelenilo osobitost je Božića, ali i cijelog božićnog perioda te je Etnografski muzej posjetiteljima predstavio božićni *kinč* – način ukrašavanja domova koji je danas gotovo zaboravljen, a nekada je bio raširen na području sjeverozapadne Hrvatske. Ovogodišnji božićni program realiziran je u suradnji s KUD-om *Bistra* koji se kao nositelj kulturnog dobra uključio u niz radionica izrade božićnog nakita.

IZLOŽBE ETNOGRAFSKOG MUZEJA U GOSTIMA

100 PRESEPI

Crkva Santa Maria del Popolo, Rim, Italija, 26. studenog 2015. – 10. siječnja 2016.

Izbor predmeta: Danijela Križanec Beganović

Na međunarodnoj izložbi jaslica, koja se svake godine održava u Rimu, Etnografski muzej je već tradicionalno sudjelovao predstavivši jaslice iz Dekanovca kojih je autor Florijan Andrašec.

DIM – PRIČA O DUHANU

Gradski muzej Virovitica, 29. siječnja – 4. travnja 2016.

Muzej grada Koprivnice, 22. travnja – 12. svibnja 2016.

Autorica izložbe: Marija Živković

Likovni postav: Nika Pavlinek i Damir Prizmić

Izložba *Dim – priča o duhanu* donosi priču o biljci koju su istodobno nazivali kraljicom među biljkama, ali i đavoljom travom. Kroz nekoliko tematskih cjelina predstavljeni su ti polovi tumačenja duhana te brojne „male“ priče koje nastoje približiti živote onih kojima je duhan bio egzistencija: od šamana, koji su se trovali duhanom kako bi uspostavili kontakt sa svijetom duhova, preko dalmatinskih berača, kojima je duhan značio kruh, do rovinjskih *tabakina* – žena

koje su radom u duhanskoj industriji dobile priliku za emancipaciju. Tematski su obuhvaćene i reklame kojima je duhanska industrija nastojala prigriliti što više korisnika te redatelji koji su svoje filmove zavili u duhanski dim.

HRVATSKA NEMATERIJALNA KULTURNA BAŠTINA NA UNESCO-OVIM LISTAMA

Muzej općine Jelsa / Agencija za upravljanje Starogradskim poljem, Jelsa / Stari Grad, otok Hvar, 18. ožujka 2016. – 30. svibnja 2016.

Autorica izložbe: Iris Biškupić-Bašić

Likovni postav: Nikolina Jelavić Mitrović

Od 2009. godine broj hrvatskih kulturnih dobara na UNESCO-ovim popisima raste pa ih je do 2016. godine uvršteno trinaest na UNESCO-ovu *Reprezentativnu listu nematerijalne baštine čovječanstva* te jedno nematerijalno kulturno dobro na *Listu ugrožene nematerijalne kulturne baštine kojoj je potrebna hitna zaštita*. Otok Hvar bogat je materijalnom i nematerijalnom kulturnom baštinom, a mnoga su dobra s ovoga otoka upisana i kao UNESCO-ova baština. Tako je jedan od fenomena *Starogradsko polje*, potom *Procesija za Križen*, *Čipkarstvo u Hrvatskoj – izrada čipke od agave hvarskih benediktinki*, *Klapsko pjevanje* i *Mediterranska prehrana*. Na izložbenim panoima uz tekst i fotografije o svakom dobru prikazana je i karta lokaliteta kao i prostor Hrvatske iz kojeg kulturno dobro dolazi. Izložbu prati i kratki film o četrnaest fenomena. Gdje je bilo moguće, publika može čuti i zvukovne zapise. Uz pojedina dobra izloženi su i predmeti koji ih karakteriziraju. Ovom izložbom i UNESCO-ovim priznanjem prikazan je samo jedan mali djelić bogate kulturne baštine s područja Hrvatske.

DJEČJE IGRAČKE IZ HRVATSKE BAŠTINE

Gradski muzej Požega, 28. travnja – 13. lipnja 2016.

Autorica izložbe: Iris Biškupić-Bašić

Likovni postav: Nikolina Jelavić Mitrović

Izložba predstavlja bogatstvo i raznolikost dječjih igračaka u nas. Na izložbi su prikazani predmeti specifični svojom izvornošću, rijetkošću, funkcijom i ljepotom, izrađivani od kraja 19. stoljeća u hrvatskim selima. Najbrojniji dio izloženih predmeta su igračke koje su radili stanovnici pojedinih sela u organiziranim zadrugama, a za tržište, poput dječjih igračaka iz prigorskog

sela Vidovca, Hrvatskog zagorja i Zelova u Dalmatinskoj zagori. Izložene su i igračke koje su izrađivala djeca koristeći materijale iz prirode, ali i one koje su za njih radili njihovi ukućani nalazeći uzore u okolini. Dio izložbe je i zanimljiv pedagoški dio

Tijekom trajanja izložba je bila popraćena raznim edukativnim događanjima i radionicama.

LJEPJA GLAVA: MUZEJ – BAŠTINA – LOKALNA ZAJEDNICA

Pavlini samostan, Lepoglava, 20. međunarodni festival čipke, 22. rujna – 16. listopada 2016. godine

Autori izložbe: Matija Dronjić, Mareta Kurtin

Likovni postav: Matija Dronjić, Mareta Kurtin

Izložbom je predstavljena gotovo stoljetna povezanost najvećega etnografskog muzeja u Hrvatskoj i jednog lokaliteta specifičnog po svojoj izrazito bogatoj i vrijednoj kulturnoj baštini. Cilj projekta bio je koncizno prikazati lepoglavskoj publici i njihovim gostima na koji je način kroz čitavu svoju povijest Etnografski muzej uključen u čuvanje i interpretaciju baštine ovoga kraja. Izloženi su mnogobrojni predmeti iz velikog broja muzejskih zbirki u nekoliko tematskih blokova (čipkarstvo, košaraštvo, lončarstvo, tekstilno rukotvorstvo, drvodjelstvo), a interpretirani su na temelju rezultata višegodišnjih istraživanja etnografske baštine lokalne zajednice.

PUNA ŠAKA BRADE

Muzej Sv. Ivan Zelina, 15. prosinca 2016. – 13. siječnja 2017.

Autorice izložbe: Katarina Dimšić, Dolores Miličić

Likovni postav: Luka Predragović - Maji Studio

Izložbom je predstavljena unutrašnjost brijačnice kakve su one bile krajem 19. i tijekom 20. st. te način brijanja kakav se nekada prakticirao kao i obrti nekad važni za lokalnu zajednicu poput klobučara i kožara.